

Nie jest to doręczenie w trybie art. 15 zzs⁹ ust.2 i 3 ustawy z 2 marca 2020 r.

Sygn.akt III AUa 1485/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marek Szymanowski

Protokolant: Joanna Lebedzińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 listopada 2021 r. w B.

sprawy z odwołania W. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o wznowienie postępowania w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 stycznia 2019 r. sygn. akt III U 372/18

I. oddala apelację;

II. tytułem zwrotu kosztów procesu zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. na rzecz W. M. kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych.

Sygn. akt III AUa 1485/21

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. w decyzji z 18.04.2018 r., odmówił W. M. wznowienia postępowania zakońzonego prawomocną decyzją z 31.08.2001 r., odmawiającą prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W odwołaniu od tej decyzji W. M. zarzucił naruszenie:

- art. 114 ust. 1 pkt 1e-f ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz

- art. art. 6, 7 78, 80 i 107 § 3 k.p.a. w zw. z art. 124 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez niewyjaśnienie stanu faktycznego sprawy, nierozważenie sposób wszechstronny zebranego materiału dowodowego, naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów.

W uzasadnieniu ubezpieczony stwierdził, że przedłożył organowi rentowemu nowe dowody w szczególności orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z 12.09.2001 r. oraz historię choroby z poradni zdrowia psychicznego od 23.04.2001 r. do 25.11.2011 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce wyrokiem z 18 stycznia 2019 r. zmienił zaskarżoną decyzję i wznowił postępowanie zakończone decyzją z 31.08.2001r.

Sąd Okręgowy ustalił, że 19.06.2001 r. odwołujący złożył do (...) Zespołu (...) o Niepełnosprawności w O. wniosek o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności. Orzeczeniem z 12.09.2001 r. zaliczono go do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności o symbolu P na okres do 30.09.2004 r. i wskazano, że stopień ten istnieje od 19.09.2001 r. , tj. od daty złożenia wniosku.

Decyzją z 31.08.2001 r. (znak: 1- (...)) Oddział ZUS, po rozpatrzeniu wniosku z 20.06.2001 r., odmówił odwołującemu W. M. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie art. 58 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Podstawą wydanej decyzji było orzeczenie lekarskie Lekarza Orzecznika ZUS z 19.07.2001 r. uznające W. M. za zdolnego do pracy.

Od powyższej decyzji W. M. złożył odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie. Po rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z 20.06.2002 r., sygn. akt XIII U 14618/01 oddalił odwołanie. Wydanie wyroku poprzedzone zostało przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu specjalisty chorób oczu, specjalisty otolaryngologa i foniatrii oraz specjalisty psychiatrii. Biegli w swoich opiniach stwierdzili, że W. M. nie jest osobą niezdolną do pracy w jakimkolwiek stopniu.

23.03.2018 r. odwołujący złożył wniosek o wznowienie postępowania zakończonego decyzją ZUS o odmowie przyznania prawa do renty z 31.08.2001 r. i zmianę tej decyzji poprzez przyznanie prawa do renty od 25.06.2001 r. do 31.03.2010 r.

Organ rentowy stwierdził brak podstaw do wznowienia postępowania zakończonego prawomocną decyzją z 31.08.2001 r. odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż zgodnie z art.114 ust. 1 pkt 1e wyżej wymienionej ustawy, uchylenie lub zmiana decyzji, o której mowa w ust. 1, nie może nastąpić, jeżeli od dnia jej wydania upłynął okres 5 lat, w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 1 i 5, a od dnia wydania decyzji upłynął okres 5 lat.

W ocenie Sądu Okręgowego podstawą do wznowienia postępowania było złożone przez odwołującego orzeczenie z 12.09.2001 r., w którym zaliczono odwołującego do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności o symbolu P na okres do 30.09.2004 r. i wskazano, że stopień ten istnieje od 19.09.2001 r. (prawidłowo od 19.06.2001 r.).

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z treścią art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dowodem uzasadniającym ponowne ustalenie prawa do świadczenia może być właściwie wszystko, co wpływa na prawo do świadczenia bądź jego wysokość, chociaż można mieć wątpliwość, czy organ rentowy już po wszczęciu postępowania o ponowne ustalenie prawa do świadczenia ma tak szerokie kompetencje do przeprowadzenia postępowania dowodowego, skoro ustawa wyraźnie, co może być dowodem w sprawie. Biorąc zatem pod uwagę zakres postępowania dowodowego przed organem rentowym, należałoby przyjąć, że o ile wszczęcie postępowania o ponowne ustalenie (wznowienie postępowania) może uzasadniać każda okoliczność, o tyle decyzja kończąca postępowanie może być oparta wyłącznie na dowodach przewidzianych w przedmiotowym akcie prawnym bądź też w innych przepisach znajdujących zastosowanie, a odnoszących się do dowodów mogących mieć znaczenie dla nabycia

prawa do świadczenia. Stąd też, gdyby się okazało, że nowy dowód w sprawie nie może zostać uwzględniony w postępowaniu przed organem rentowym ze względu na ograniczenia dowodowe np. dowód z zeznań świadków, to organ zobowiązany jest do wydania decyzji odmownej w zakresie odmowy przeliczenia emerytury i dopiero w razie złożenia odwołania możliwa byłaby zmiana zaskarżonej decyzji, a organ ponosiłby z tego tytułu odpowiedzialność w ramach art. 118 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (tak - teza 30 do art.114 Krzysztof Ślebzak - Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Komentarz pod red. Beaty Gudowskiej, Wydawnictwo C.H. Beck 2013, str. 715-716). Podzielając powyższy pogląd Sąd Okręgowy uznał, że przedłożenie nowych dowodów jest również nową okolicznością, istotną dla rozpoznania sprawy. Za pośrednictwem nowych dowodów wskazuje się zatem jednocześnie na nowe okoliczności – por. wyr. SN z 24.3.2011 r., I UK 317/10, OSNP 2012, Nr 7–8, poz. 101; wyr. SN z 21.9.2010 r., III UK 94/09, L.).

Ostatnim warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń jest, aby nowe dowody lub okoliczności miały wpływ na prawo do świadczeń lub wysokość. Chodzi o związek ścisły o charakterze instrumentalnym oznaczający, że przedmiotowe przesłanki bezpośrednio lub pośrednio mają znaczenie dla nabycia, realizacji bądź ustania prawa do świadczenia i niewątpliwie wskazany dowód dotyczy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy odwołującego.

Sąd Okręgowy stwierdził, że w tym postępowaniu nie może oceniać nowych dowodów, gdyż przedmiotem orzekania jest treść zaskarżonej decyzji, która dotyczy podstaw wznowienia – badaniu podlegało czy były przesłanki do wznowienia, czy też nie.

W ocenie Sądu Okręgowego, organ rentowy w po wszczęciu postępowania winien ocenić ten nowy dowód, z uwzględnieniem ograniczeń dowodowych i wydać decyzję - albo o ponownej odmowie wszczęcia postępowania lub decyzję uwzględniającą w całości lub części żądanie ubezpieczonego. W przypadku złożenia odwołania będzie ona przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia przez sąd, W tym względzie Sąd Okręgowy odwołał się do wyroku SN z 21.02.2017 r., II UK 740/15, Legalis 1587576. W orzeczeniu tym SN stwierdził, że nowe zdarzenia zachodzące po uprawomocnieniu się orzeczenia sądowego mogą spowodować przekształcenie treści praw i obowiązków stron stosunku ubezpieczenia społecznego, gdyż nie jest wykluczone spełnienie się lub upadek przesłanek materialnoprawnych warunkujących nabycie prawa do konkretnych świadczeń. Podstawową regułą rządzącą tymi stosunkami prawnymi jest właśnie możliwość wzruszenia ustaleń stanowiących podstawę faktyczną prawomocnych orzeczeń sądu, także przez wydanie nowej decyzji organu rentowego. Tak więc zmiana okoliczności, jaka nastąpi po wydaniu prawomocnego orzeczenia sądu ubezpieczeń społecznych, otwiera stronie drogę do ponownego rozpoznania sprawy w postępowaniu cywilnym. Nowe dowody mogą dotyczyć faktów stanowiących przedmiot ustaleń w poprzednim postępowaniu o to świadczenie, byle byłyby to dowody wówczas istniejące, lecz niepowołane przez stronę. Celem ich wskazania przez wnioskodawcę jest wszakże ustalenie okoliczności faktycznych (potwierdzenie prawdziwości lub fałszywości twierdzeń o faktach) istniejących przed wydaniem wcześniejszej decyzji, mających wpływ na powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokości.

Sąd Okręgowy wskazał, że ujawnione okoliczności muszą istnieć przed wydaniem decyzji, co dotyczy również rozstrzygnięć wydanych przez sąd w wyniku złożenia odwołania. Chodzi zatem o okoliczności, które istniały przed wydaniem prawomocnej decyzji i które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość, natomiast nie ma znaczenia to, czy owe okoliczności były znane organowi rentowemu, a mimo to ich nie powołał, czy też były mu nieznanne i dlatego z nich nie skorzystał (por. uchwała SN z 8 sierpnia 2007 r., II UZP 3/07, OSNP 2007/23-24/355, wyrok SN z 12 stycznia 2001 r., II UKN 182/00, OSNAPiUS 2002/17/419). Nie ulega wątpliwości, a wynika to z

akt rentowych i akt Sądu Okręgowego w Warszawie XIII U 146/01, iż odwołujący nie przedstawiał ani w ZUS ani przed ww. sądem tegoż orzeczenia (...).

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, że z art. 57 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy emerytalnej w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej wynika konieczność wzięcia pod rozwagę - w trakcie prowadzenia postępowania dowodowego i przy dokonywaniu ustaleń faktycznych - orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (por. np. wyroki z 28 stycznia 2004 r., II UK 222/03, OSNP 2004 Nr 19, poz. 340; z 11 lutego 2005 r., I UK 177/04, OSNP 2005 Nr 18, poz. 290; z 28 września 2011 r., I UK 96/11, LEX nr 1102261; z 14 czerwca 2012 r., I UK 17/12, LEX nr 1229807; z 9 października 2014 r., II UK 11/14, LEX nr 1545033). W orzeczeniach tych podkreśla się, że aczkolwiek orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności nie przesądza o ustaleniu niezdolności do pracy w rozumieniu ustawy emerytalnej ze względu na odmiennność celów i przesłanek ustalenia stopnia niepełnosprawności i niezdolności do pracy, to jednak nie może być ignorowane. Stwierdzenie umiarkowanego stopnia niepełnosprawności wiąże się bowiem ze stwierdzeniem niezdolności do pracy albo zdolności do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymaganiem pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Stwierdzenie zdolności do pracy w rozumieniu ustawy emerytalnej w przypadku osoby o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności musi być zatem poprzedzone dokonaniem analizy orzeczenia o ustaleniu tego stopnia niepełnosprawności i jego przesłanek. Tymczasem, skoro skarżący zaoferował dowód w postaci orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a więc stwierdzający fakty istniejące w czasie wydania zaskarżonej decyzji należy dokonać oceny stanu zdolności (niezdolności) skarżącego do pracy w rozumieniu przepisów ustawy emerytalnej z uwzględnieniem przesłanek, na podstawie których uzyskał on orzeczenie o niepełnosprawności (tak - wyrok SN z 14 grudnia 2017 r. II UK 629/16, Lex).

Sąd Okręgowy wskazał, że celem ponownego ustalenia prawa do świadczenia na podstawie art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS jest usuwanie wad sprowadzających się do uchybień organu rentowego w zakresie rozstrzygania o faktach warunkujących nabycie prawa do emerytur i rent albo zaniedbań samych ubezpieczonych wywołanych nieporadnością w dokumentowaniu prawa do świadczeń lub niedostateczną znajomością warunków, od spełnienia których zależy przyznawanie uprawnień ubezpieczonych. Chodzi zatem o rozstrzygnięcie o uprawnieniach, które powstały ex lege przed wydaniem weryfikowanych decyzji rentowych oraz niezgodności zawartego w nich rozstrzygnięcia z ukształtowaną z mocy prawa sytuacją zainteresowanych (por. wyroki SN: z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 247/09, LEX nr 585725 i z dnia 13 września 2011 r., I UK 124/11, LEX nr 1026625, postanowienie SN z dnia 20 września 2011 r., I BU 4/11, LEX nr 1101321).

Postępowanie w sprawie ponownego ustalenia prawa do świadczenia nie jest ograniczone przez ustawodawcę terminem do wystąpienia przez zainteresowanego ze stosownym wnioskiem. Nie ma żadnych ograniczeń w tym zakresie, również w przypadku postępowania wszczynanego z urzędu. Ziszczenie się przesłanek do ponownego ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości powoduje, że postępowanie toczy się na nowo i obejmuje ocenę wszystkich warunków wymaganych do ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości (por. wyrok SN z 21 kwietnia 2004 r., II UK 286/03, LEX nr 970136).

Art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej obejmuje zarówno sytuacje, w których decyzja organu rentowego uprawomocniła się z upływem terminu do wniesienia odwołania, jak również wskutek wyroków oddalających odwołania od decyzji odmownej, przy czym w przypadku wyroków uprawniających do złożenia wniosku o ponowne ustalenie prawa do świadczenia lub jego wysokości

jest zainteresowany, który musi wykazać istnienie stosownych przesłanek wynikających z ust. 1 (por. wyrok SN z 29.03.2012 r., I UK 299/11, LEX nr 1313681).

W przeciwieństwie do przesłanki wykrycia nowych dowodów, ujawnione okoliczności nie muszą być "nowe" (por. uchwała SN z 8.08.2007 r., II UZP 3/07, OSNAPiUS 2007/23-24/355, wyrok SN z 21.04.2004 r., II UK 286/03, LEX nr 970136). Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie pojęciu "okoliczności" nadaje się szerokie znaczenie, obejmując nim ogół wymagań formalnych i materialno-prawnych związanych z ustaleniem decyzją rentową prawa do świadczeń emerytalno-rentowych. Chodzi zatem nie tylko o fakty warunkujące powstanie prawa do świadczeń, lecz także uchybienie normom prawa procesowego lub materialnego przez organ rentowy, wpływające potencjalnie na dokonanie w sposób niezgodny z ukształtowaną ex lege sytuacją prawną zainteresowanych ("Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Emerytury pomostowe. Komentarz", pod red. B. Gudowskiej i K. Ślebzaka, Warszawa 2013, str. 717).

Wbrew twierdzeniom organu rentowego, okoliczności, o których mowa w art. 114 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej, mogą dotyczyć stanu zdrowia osoby ubezpieczonej (por. wyrok SN z dnia 18 grudnia 2014 r., II UK 96/14, LEX nr 1642878).

W tej sprawie chodzi o wznowienie postępowania na korzyść ubezpieczonego, w związku z czym do rozpoznania wniosku odwołującego jak najbardziej uprawniony jest organ rentowy, iż zgodnie z art. 114 ust. 1 f ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie stosuje się ust. 1e (negatywnej przesłanki wznowienia tj. upływu 5 lat od dnia wydania decyzji), jeżeli w wyniku uchylenia lub zmiany decyzji z przyczyn określonych w ust. 1 w/w przepisu osoba zainteresowana nabędzie prawo do świadczenia.

Na skutek apelacji organu rentowego wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie. Sąd Apelacyjny uznał za uzasadniony zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nienależyte rozważenie zebranego materiału dowodowego znajdującego się w aktach rentowych ubezpieczonego. Sąd pierwszej instancji pominął bowiem, że W. M., wraz z wnioskiem o rentę, 10.09.2004 r. złożył organowi rentowemu orzeczenie (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w O. z 12.09.2001 r. Orzeczenie to 5.10.2004 r. zostało ocenione przez lekarza orzecznika ZUS. (k. 26 i 37 akt ZUS – dokumentacja lekarska). Dodatkowo też Sąd Apelacyjny ustalił, że po rozpatrzeniu wniosku o rentę z 10.09.2004 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z 27.10.2004 r. odmówił W. M. prawa do renty. Odwołanie od tej decyzji oddalił Sąd Okręgowy w Ostrołęce prawomocnym wyrokiem z 31.05.2005 r. w sprawie III U 1949/04 (akta ZUS z wniosku no rentę z 10.09.2004 r. – k. 14 i 21).

Wznowienie postępowania przewidziane w art. 114 ustawy emerytalnej jest wynikiem zmiany stanu wiedzy organu rentowego o dowodach lub okolicznościach, które miały miejsce przed wydaniem decyzji, bądź także w chwili wydawania decyzji (art. 114 ust. 1 pkt 6 ustawy emerytalnej). Zdaniem Sądu Apelacyjnego orzeczenie (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w O. z 12.09.2001 r. nie zatem dowodem, o którym mowa w art. 114 ust. 1 czyli dowodem istniejącym przed wydaniem decyzji. Decyzja dotycząca niepełnosprawności została bowiem wydana po wydaniu decyzji rentowej z 31.08.2001 r. Tym niemniej orzeczenie o niepełnosprawności stwierdza okoliczność istniejącą przed wydaniem decyzji. Wynika z niego bowiem, że umiarkowany stopień niepełnosprawności orzeczono od 19.06.2001 r.

Nie ma to znaczenia o tyle, że – jak słusznie wskazuje apelacja - orzeczenie to było złożone przez wnioskodawcę w postępowaniu o rentę w 2004 r. Podlegało ono w ocenie lekarza orzecznika i ostatecznie nie stwierdzono niezdolności do pracy. Ponadto wznowienie postępowania w trybie art. 114 ust. 1 nie ma służyć samemu wznawianiu postępowania. Ma służyć realizacji prawa do świadczenia. Nie jest konieczne aby realizacja prawa do świadczenia nastąpiła natychmiast, np. w przypadku świadczenia zawieszzonego w danej chwili. Chodzi jednak o sytuację kiedy

wypłata świadczenia przynajmniej jest możliwa, a zatem o sytuację kiedy przyznanie (ustalenie) prawa do świadczenia może, choćby hipotetycznie, w przyszłości wpłynąć na prawo do realizacji świadczenia.

W niniejszej sprawie takiej perspektywy nie ma. Jakkolwiek z art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej nie wynika, czy chodzi o prawo do świadczenia w znaczeniu ustalenia uprawnień, czy ustalenia uprawnień i realizacji świadczenia, tym niemniej wykładnia prawa nie może abstrahować od reguł racjonalności. Nie może być oderwana od kompleksowej oceny art. 114 ustawy emerytalnej. W tym kontekście ważna jest też treść art. 133 ust. 1 ustawy emerytalnej. Przepis ten stanowi:

W razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

- 1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3;
- 2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

W. M. złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do świadczenia 23.03.2018 r. Z powyższego wynika, że nawet gdyby stwierdzono błąd organu rentowego wydającego decyzję z 31.08.2001 r., to wypłata świadczenia mogłaby ewentualnie dotyczyć okresu 3 lat poprzedzających marzec 2018 r., czyli okresu od 1.03.2015 r. Tymczasem w tym okresie – od 1.07.2013 r., wnioskodawcy przysługiwała już renta (pismo ZUS z 25.04.2017 r. – k. 147 akt ZUS z wniosku o rentę z 23.04.2014 r.).

Ponadto brak jest jakichkolwiek podstaw do ponownego ustalenia prawa do świadczenia - wznowienia postępowania zakończonego decyzją z 27.10.2004 r. (decyzja k. 14 akt ZUS z wniosku o rentę z 10.09.2004 r.). Organ rentowy wydając tą decyzję znał orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, a orzeczenie lekarza orzecznika odnosi się do orzeczenia o niepełnosprawności. Tak więc z tego punktu widzenia rozważać można by kwestię prawa do świadczenia przed miesiącem złożenia wniosku w 2004 r., tj. przed wrześniem 2004 r. Jednakże jak wskazano wcześniej nie jest to uzasadnione z uwagi na treść art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej.

Dodatkowo Sąd Apelacyjny podkreślił, że wskazywana w odwołaniu historia choroby nie jest nowym dowodem ponieważ dokument ten był złożony w postępowaniu o rentę zakończonym decyzją z 31.08.2001 r. (k. 7-9 akt ZUS-dokumentacja lekarska).

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art 386 § 1 k.p.c. i oddalił odwołanie.

Na skutek skargi kasacyjnej odwołującego Sąd Najwyższy wyrokiem 16 września 2021 r. (II UK 67/19) uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

W pierwszej kolejności Sąd Najwyższy przypomniał, że ustawa emerytalna weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r. Wówczas przepis art. 114 tej ustawy przewidywał w ust. 1, że prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Z kolei w ust. 2 stanowił on, że jeżeli prawo do świadczeń lub ich wysokość ustalono orzeczeniem organu odwoławczego, organ rentowy na podstawie dowodów lub okoliczności, o których mowa w ust. 1:

- 1) wydaje we własnym zakresie decyzję przyznającą prawo do świadczeń lub podwyższającą ich wysokość,

2) występuje do organu odwoławczego z wnioskiem o wznowienie postępowania przed tym organem, gdy z przedłożonych dowodów lub ujawnionych okoliczności wynika, że prawo do świadczeń nie istnieje lub że świadczenia przysługują w niższej wysokości; z wnioskiem tym organ rentowy może wystąpić w każdym czasie,

3) wstrzymuje wypłatę świadczeń w całości lub części, jeżeli emeryt lub rencista korzystał ze świadczeń na podstawie nieprawdziwych dokumentów lub zeznań albo w innych wypadkach złej woli.

Na podstawie art. 1 pkt 25 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1264) w art. 114 po ust. 1 ustawodawca dodał ust. 1a stanowiący, iż przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji okaże się, że przedłożone dowody nie dawały podstaw do ustalenia prawa do emerytury lub renty albo ich wysokości. W ten sposób rozszerzono zakres zastosowania ponownego ustalenia prawa do świadczenia o dodatkową przesłankę weryfikacji decyzji organu rentowego. Art. 114 ust. 1a ustawy emerytalnej od początku budził kontrowersje na gruncie jego stosowania, a ostatecznie Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 28 lutego 2011 r., K 5/11 ((...) 2012/2/16) uznał, że przepis ten jest niezgodny z zasadą zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 oraz z art. 67 ust. 1 Konstytucji. Na mocy art. 1 ustawy z 10 lutego 2017 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r., poz. 715, dalej jako nowelizacja z 2017 r.) przepis art. 114 ustawy emerytalnej przeszedł gruntowną nowelizację. I tak, omawiany przepis składa się aktualnie z ośmiu jednostek redakcyjnych (ust. 1, 1 b, 1 c, 1 d, 1e, 1f, 1g i 2). W ust. 1 sprecyzowano, że w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organu rentowego, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli:

1) po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość;

2) decyzja została wydana w wyniku przestępstwa;

3) dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe;

4) decyzja została wydana na skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego przez osobę pobierającą świadczenie;

5) decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone, zmienione albo stwierdzono jego nieważność;

6) przyznanie świadczeń lub nieprawidłowe obliczenie ich wysokości nastąpiło na skutek błędu organu rentowego.

Z kolei w ust. 1b-1g wprowadzono dodatkowe kryteria warunkujące możliwość ponownego ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości. I tak, w ust. 1b przewidziano, że z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 2 i 3 decyzja może zostać uchylona lub zmieniona również przed stwierdzeniem sfalszowania dowodu lub popełnienia przestępstwa orzeczeniem sądu lub innego organu, jeżeli sfalszowanie dowodu lub popełnienie przestępstwa jest oczywiste, a uchylenie lub zmiana decyzji są niezbędne do zapobieżenia poważnej szkodzie dla interesu publicznego. W ust. 1c wskazano, że z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 2 i 3 można uchylić lub zmienić decyzję także w przypadku, gdy postępowanie przed sądem lub innym organem nie może być wszczęte na skutek upływu czasu lub z innych przyczyn określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego. W ust. 1d określono natomiast spoczywający na organie rentowym obowiązek niezwłocznego zawiadomienia zainteresowanej osoby o wszczęciu postępowania z urzędu w sprawie uchylenia lub zmiany decyzji, o której mowa w ust. 1, a w ust. 1e przewidziano terminy, po upływie których nie jest możliwe uchylenie lub zmiana takiej decyzji. Terminy te wynoszą odpowiednio: 10 lat - w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 2-4, 5 lat - w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 1 i 5 oraz 3 lata - w przypadku określonym w ust. 1 pkt 6. Należy mieć na uwadze, że ust. 1f zakłada, że przepis ust. 1e nie stosuje się jednak, jeżeli w wyniku uchylenia lub zmiany decyzji z przyczyn określonych w ust. 1 osoba zainteresowana nabędzie prawo do świadczenia

lub świadczenie w wyższej wysokości lub uchyleniu lub zmianie podlega decyzja o ustaleniu kapitału początkowego, który nie został uwzględniony do obliczania wysokości emerytury ustalonej prawomocną decyzją.

Zdaniem Sądu Najwyższego zmiana legislacyjna art. 114 ustawy emerytalnej dokonana nowelizacją z 2017 r. w sposób istotny zmodyfikowała dotychczasową treść normatywną omawianego przepisu, nadając art. 114 ust. 1-1e ustawy emerytalnej kształt zbliżony do niektórych rozwiązań przyjętych na gruncie art. 145 i nast. k.p.a. Opisany zabieg ustawodawczy świadczy o tym, że zamiarem prawodawcy było - przy wykorzystaniu wzorców stosowanych w „klasycznych” sprawach administracyjnych - uregulowanie, w sposób autonomiczny na użytek spraw o świadczenia emerytalno-rentowe oraz ich wysokość, nadzwyczajnego trybu wnoszenia rozstrzygnięć organów rentowych wydawanych w postępowaniach emerytalno-rentowych. W tym celu ustawodawca „przepisał” do ustawy emerytalnej część rozwiązań funkcjonujących na gruncie Kodeksu postępowania administracyjnego. Nietrudno bowiem zauważyć, że aktualna treść art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej koresponduje z brzmieniem art. 145 § 1 pkt 1,2 i 5 oraz art. 147 zd. 1 k.p.a.; treść art. 114 ust. 1b i 1c tej ustawy - z brzmieniem art. 145 § 2 i 3 k.p.a., a treść normatywna art. 114 ust. 1e - z brzmieniem art. 146 § 1 k.p.a.

Mimo zmiany stanu prawnego dokonanej nowelizacją z 2017 r. nie straciły jednak na swojej aktualności poglądy Sądu Najwyższego, które odnoszą się do wykładni art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej w zakresie „przedłożenia nowych dowodów lub ujawnienia nowych okoliczności” istniejących przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na „prawo do świadczeń” lub ich wysokość”. Funkcją uregulowanej w tym przepisie instytucji jest nadal stworzenie gwarancji wydania decyzji rentowych zgodnie z ukształtowaną ex lege sytuacją prawną zainteresowanych. Zarówno nowe dowody, jak i ujawnione okoliczności powinny stanowić kategorie mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości. Wprawdzie dowody nie mają bezpośredniego wpływu na powstanie ex lege uprawnień emerytalno-rentowych, ale stanowią podstawę ustaleń zawartych w decyzjach rentowych. Dowody służą zatem ustaleniu okoliczności faktycznych (ustaleniu prawdziwości lub fałszywości twierdzeń o faktach). Dlatego każdy dopuszczalny środek dowodowy, stanowiący potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed wydaniem decyzji, mających wpływ na powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokości, służy celowi omawianej instytucji. W ponawianym postępowaniu organ rentowy powinien zatem dążyć do ustalenia, czy przedłożone dowody albo ujawnione fakty mają wpływ na zmianę dokonanych wcześniej ustaleń, od których zależy uprawnienie ubezpieczonego do określonego świadczenia. W wyrokach z dnia 26 lipca 2013 r., III UK 145/12 (LEX nr 1408199) oraz z dnia 4 października 2018 r., III UK 157/17 (LEX nr 2563524), Sąd Najwyższy wskazał, że użyty w art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej zwrot „okoliczności” występuje w dwóch znaczeniach: w znaczeniu okoliczności faktycznych oraz okoliczności sprawy. Nie ulega wątpliwości, że dowody służą ustaleniu istnienia okoliczności faktycznych (ustaleniu prawdziwości lub fałszywości twierdzeń o faktach). Dlatego nie można przypisywać pojęciu „okoliczności” wyłącznie wąskiego znaczenia. Dążąc do ustalenia znaczenia zwrotu „okoliczności”, należy uwzględnić szerszy kontekst użycia analizowanego pojęcia w przepisie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej. Ten kontekst determinowany jest przez wspomnianą wcześniej funkcję art. 114 ustawy, jaką jest zmiana treści decyzji organu rentowego. Z przedstawionego rozumienia art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej wynika zatem, że sposób pojmowania przesłanek wznowienia postępowania jest szeroki i zasadniczo złagodzony w stosunku do wymogów zawartych w art. 399 k.p.c. i nast. dotyczących wznowienia postępowania cywilnego. Nie ulega jednak wątpliwości, że muszą one mieć wpływy na prawo do świadczenia z ubezpieczenia społecznego lub na jego wysokość.

W tym kontekście zauważyć trzeba, że przedłożone dowody albo ujawnione fakty dotyczyć powinny „okoliczności” istniejących przed wydaniem prawomocnej decyzji, której wzruszenia domaga się ubezpieczony, ponieważ w wyniku wznowienia postępowania następuje kontynuacja postępowania zakończonego decyzją organu rentowego, przy wydaniu której nieznanne były organowi rentowemu okoliczności ujawnione po wydaniu decyzji, a nie postępowania w sprawie, zakończonej kolejną prawomocną decyzją, w której w trakcie postępowania administracyjnego organ rentowy mógł już ocenić te nowe okoliczności w sprawie zainicjowanej nowym wnioskiem o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych każda decyzja rodzi nową sprawę i strona ma prawo do odwołania się od każdej decyzji organu, które to odwołanie oznacza wszczęcie „nowej sprawy” i nowego postępowania. Powyższe oznacza, że błędnie przyjął Sąd Apelacyjny, iż skoro lekarz

orzecznik ZUS zapoznał się z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności z dnia 12 września 2001 r. w postępowaniu zainicjowanym wnioskiem skarżącego o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy złożonym w 2004 r., w którym postępowaniu nie stwierdzono niezdolności do pracy, to bezprzedmiotowa staje się już ocena tego orzeczenia w postępowaniu zainicjowanym wnioskiem złożonym w 2001 r. i zakończonym prawomocną decyzją z dnia 31 sierpnia 2001 r., odmawiającą ubezpieczonemu przyznania prawa do renty. Podkreślenia wymaga, że prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy zależy od ustalenia stanu zdrowia ubezpieczonego i jego wpływu na zdolność do zarobkowania. Czynniki ten ma charakter zmienny (zarówno stan zdrowia, jak i możliwość podjęcia pracy zarobkowej mogą ulegać zmianie na przestrzeni czasu). Stąd przy wznowieniu postępowania w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy chodzi o ocenę prawidłowości zamieszczonego w decyzji rozstrzygnięcia przy uwzględnieniu nowych okoliczności, które ujawnione zostały po wydaniu decyzji. W ponowionym postępowaniu organ rentowy dąży więc do ustalenia, czy przedłożone przez ubezpieczonego dowody lub ujawnione okoliczności mają wpływ na zmianę dokonanych wcześniej ustaleń. Bezpośrednim celem ponownego ustalenia jest rozstrzygnięcie o uprawnieniach rentowych ubezpieczonych, według stanu faktycznego z chwili wydania weryfikowanych decyzji rentowych. W doktrynie oraz judykaturze, o czym wspomniano powyżej, przyjmuje się, że postępowanie w sprawie ponownego ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości stanowi nadzwyczajną kontynuację postępowania przed organem rentowym w tej samej sprawie wskutek przedłożenia nowych dowodów lub ujawnienia nowych okoliczności istniejących przed wydaniem tej decyzji, które miały wpływ na prawo do określonego świadczenia (R. Babińska: Wzruszalność prawomocnych decyzji rentowych, Warszawa 2007; K. Antonów: Ponownie ustalanie prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, Przegląd Sądowy 2009 nr 1, s. 59 oraz K. Antonów, M. Bartnicki, B. Suchacki: Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Komentarz, Warszawa 2019, a nadto uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 października 1996 r., II UZP 18/96, OSNAPiUS 1997 nr 7, poz. 117 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 15 listopada 2000 r., II UKN 41/00, Prokuratura i Prawo 2001 nr 6 - dodatek, poz. 39; z dnia 21 września 2010 r., III UK 94/09, LEX nr 621346; z dnia 24 marca 2011 r., I UK 317/10, LEX nr 811823; z dnia 21 lutego 2017 r., II UK 740/15, LEX nr 2255425). Wobec tego w postępowaniu o wznowienie postępowania w sprawie o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, zarówno organ rentowy, jak i sąd odwoławczy powinien odnieść przesłanki wznowieniowe i dokonać ich oceny w zakresie decyzji, której dotyczą te przesłanki.

Rację ma także skarżący zarzucając, że art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej dotyczy prawa do świadczenia lub jego wysokości, natomiast terminy wypłaty świadczeń rentowych (emerytalnych) w razie ponownego ustalenia prawa do nich lub ich wysokości określa art. 133 ust. 1 ustawy emerytalnej, który stanowi, że w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż: 1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne

rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3; 2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio również w razie ponownego ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości wskutek wznowienia postępowania przed organami odwoławczymi albo wskutek kasacji, z tym że za miesiąc zgłoszenia wniosku przyjmuje się miesiąc wniesienia wniosku o wznowienie postępowania lub o kasację. Innymi słowy, dopiero na skutek wznowienia postępowania i ustalenia, że zainteresowany ma prawo do świadczenia lub wyższej jego wysokości wypłata tego świadczenia następuje w terminach określonych w art. 133 ust. 1 ustawy emerytalnej, a zatem nie wcześniej niż od miesiąca, w którym złożono wniosek o wznowienie postępowania lub wydano taką decyzję z urzędu. Wyjątek stanowi sytuacja, w której ponowne ustalenie prawa do świadczeń nastąpiło na skutek błędu organu rentowego lub odwoławczego (art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej). Określenie „błąd organu rentowego” zawarte w art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej obejmuje zaś sytuacje, w których organ rentowy miał podstawy do przyznania świadczenia, lecz z przyczyn leżących po jego stronie tego nie uczynił. Za takie przyczyny uznaje się wszelkie zaniedbania tego organu, każdą obiektywną wadliwość decyzji (teoria tzw. obiektywnej błędności decyzji), niezależnie od tego, czy jest ona skutkiem zaniedbania, pomyłki, celowego działania organu rentowego, czy też rezultatem niewłaściwych działań pracodawców albo wadliwej techniki legislacyjnej i w konsekwencji niejednoznaczności stanowionych przepisów. Przedmiotowe pojęcie obejmuje również

niedopełnienie przez organ rentowy obowiązku działania z urzędu na korzyść osób uprawnionych do świadczeń emerytalno-rentowych (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 marca 2011 r., I UK 332/10, LEX nr 811827; z dnia 4 grudnia 2012 r., II UK 130/12, OSNP 2013 nr 21-22, poz. 258; z dnia 9 grudnia 2015 r., I UK 533/14 LEX nr 1958500 i powołane w nich orzeczenia). Konkludując Sąd Najwyższy wskazał, że przepis art. 133 ustawy emerytalnej nie powinien stanowić dodatkowej przesłanki dopuszczalności wznowienia postępowania, skoro ma on zastosowanie już po pozytywnej weryfikacji przesłanek dopuszczających wznowienie postępowania w sprawach o prawo do świadczenia lub jego wysokości, o których mowa w art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej oraz po przyznaniu w postępowaniu wznowieniowym wnioskowanego przez zainteresowanego prawa, poprzez określenie terminu wypłaty świadczenia, którego dotyczy wznowione postępowanie. Na tym etapie postępowania konieczne jest więc dokonanie stosowanych ustaleń odnośnie do daty, od której może być wypłacone zainteresowanemu dane świadczenie emerytalno-rentowe.

Przy takim ujęciu wykładni art. 114 ust. 1 pkt 1 oraz art. 133 ustawy emerytalnej w ocenie Sądu Najwyższego za uzasadnione należało uznać zarzuty sformułowane przez skarżącego w skardze kasacyjnej.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Sąd Apelacyjny po ponownym rozpoznaniu sprawy

zważył co następuje:

Apelacja podlegała oddaleniu.

Ponownie rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny stosownie do art. 398²⁰ k.p.c. związany jest wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy. Istotne jest zatem uchwycenie zakresu wiążącej wykładni zawartej w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2021 r. zapadłym w niniejszej sprawie i w tym zakresie Sąd Apelacyjny przyjmuje związaną dwiema kwestiami.

Po pierwsze poglądem, że do wznowienia postępowania w trybie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 291 z późn. zm. (dalej jako ustawa emerytalna) nie ma znaczenia art. 133 ust. 1 ustawy emerytalnej, który znajduje zastosowanie tylko wtedy, gdy dochodzi do wznowienia postępowania, co może skutkować koniecznością ponownego określenia świadczenia i jego ewentualnego wyrównania za okresy w tym przepisie wskazanych.

Po drugie jeżeli po wznowieniu postępowania dojdzie do sytuacji, że odwołującemu służyłoby prawo do renty koniecznym stałoby się właściwe zastosowanie do jego sytuacji art. 133 § ust.1 ustawy emerytalnej poprzez określenie czy i w jakim ewentualnie zakresie możliwe będzie wyrównanie świadczenia, którego dotyczy wznowione postępowanie. Z tej przyczyny Sąd Najwyższy uznał za konieczne uchylene zaskarżonego wyroku i dokonanie stosowanych ustaleń odnośnie co do daty, od której może być wypłacone zainteresowanemu dane świadczenie emerytalno-rentowe. O ile ta pierwsze kwestia została przez Sąd Najwyższy wyjaśniona w sposób wyczerpujący to przypadku drugiej kwestii stanowisko Sądu Najwyższego nie zostało wyrażone w sposób jednoznaczny, i konieczne jest jego pewne odkodowanie. A zatem w przypadku skutecznego wznowienia postępowania – w sensie stwierdzenia, że odwołujący byłby uprawniony do renty w postępowaniu zakończonym decyzją z dnia 31.08.2001r. (wniosek o rentę z dnia 20.06.2001 r. k. 11 a.r. (...)) - zdaniem Sądu Apelacyjnego zastosowanie znajdzie art. 133 ust. 1 ustawy emerytalnej. Jego zastosowanie wymagać będzie jednak ustalenia jakie świadczenia w okresach w wskazanych w art. 133 ust.1 ustawy, a zatem w okresach określających maksymalny okres ewentualnego wyrównania - skarżący pobierał. Prościej rzecz ujmując chodzi o to, czy ewentualne świadczenie (gdyby w wyniku wznowienia okazało się że mu przysługiwało) za okresy o którym mowa w art 133 ust. 1 ustawy, byłoby wyższe od tego, które w tych okresach pobierał. To zaś wymaga dostrzeżenia co było niesporne, że W. M. złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do świadczenia 23.03.2018 r. Z powyższego wynika z kolei, że nawet gdyby stwierdzono błąd organu rentowego wydającego decyzję z 31.08.2001 r., to wypłata świadczenia mogłaby ewentualnie dotyczyć okresu 3 lat poprzedzających marzec 2018 r.,

czyli okresu od 1.03.2015 r. Z akt rentowych wynika, iż odwołujący na mocy prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego Ostrołęce z dnia 10 czerwca 2016 r. (III U 597/15 k.80 a.r.) miał przyznane prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres od 1.07.2013 r. do 28.02.2017 r. Następnie wyrokiem Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 10 października 2017 r. w sprawie III U 765/17 (k. 57 a.r.) odwołujący miał przyznane prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności na stałe. Oznacza to, że nawet gdyby uznać, że przedłożony dowód w postaci orzeczenia o niepełnosprawności w wyniku wznowienia doprowadziłby do stwierdzenia, że w prawo do renty służyło odwołującemu na podstawie wniosku z czerwca 2001r. (co do którego wydano przedmiotową decyzję odmowną z 31 sierpnia 2001r.), to nie mogłoby nastąpić wyrównanie świadczenia zgodnie z art. 133 ust. 1 ustawy emerytalnej, nawet przy przyjęciu błędu organ rentowego, bowiem w okresach za których mogło nastąpić takie wyrównanie świadczenia odwołujący pobierał rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Celem zaś przepisu art. 133 ust. 1 ustawy emerytalnej jest wypłata świadczenia, którego stronę pozbawiono lub jego wyrównanie, w okresach o którym mowa w tym przepisie, a nie wypłata drugiego dodatkowego świadczenia za te sam okres.

Analizując wyrok Sądu Najwyższego trzeba ponownie podkreślić, że wyraźnie oddzielił On prawo do wznowienie postępowania i stwierdzenia prawa do świadczenia w okresie objętym wznowieniem od prawa do jego ewentualnej wypłaty w związku z tym wznowieniem, bo to zależy od treści art. 133 ust. 1 ustawy emerytalnej. Mając to na uwadze w ocenie Sądu Apelacyjnego apelacja organu rentowego od wyroku nakazującego wznowienie postępowania podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. Skutkiem zaś oddalenia tej apelacji będzie konieczność ponownej oceny prawa do renty za okres objęty zaskarżoną decyzją z dnia 31 sierpnia 2001r., co nawet w przypadku stwierdzenia prawa do tego świadczenia nie musi się w okolicznościach niniejszej sprawy przełożyć się na prawo do wypłaty (wyrównania) świadczenia, bo w tym zakresie granicy ewentualnego wyrównania wyznacza art. 133 ust. 1 ustawy.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 398²⁰ zd. I. k.p.c., orzekł, jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 w zw. art. 99 k.p.c. oraz art. 36 Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 755 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym do 21 sierpnia 2019 r. - w zw. z § 10 ust. 4 pkt 1 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia w zakresie kosztów postępowania kasacyjnego - stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, w myśl której strona przegrywająca zobowiązana jest zwrócić stronie wygrywającej poniesione koszty - w tym przypadku koszty zastępstwa prawnego.